

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС

Освітньо-професійна програма: інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність: В5 (025) Музичне мистецтво.

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальні відомості
2. Анотація до курсу
3. Мета та завдання курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальні відомості	
Назва дисципліни	Оркестровий клас
Викладач	Пасічняк Лілія Михайлівна, Князєв Владислав Федорович
Контактний телефон викладача	0997452990; 0965194758; 0509804342.
E-mail викладача	lpasichnyak@ukr.net; kniazzevvlad75@gmail.com
Формат дисципліни	Нормативна. Цикл професійної підготовки. Теоретична підготовка.
Обсяг дисципліни	1 курс: два семестри, 12 кредитів, загальна кількість годин: 360 (56+60 – практичні, 124+120 – самостійна робота), залік+екзамен; 2 курс: два семестри, 12 кредитів, загальна кількість годин: 360 (56+60 – практичні, 124+120 – самостійна робота), III семестр – екзамен; 3 курс: два семестри, 10 кредитів, загальна кількість годин: 300 (56+52 – практичні, 98+94 – самостійна робота), V, VI семестри – залік; 4 курс: два семестри, 8 кредитів, загальна кількість годин: 240 (56+34 – практичні, 100+50 – самостійна робота), VII семестр – залік, VIII – екзамен.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «**Оркестровий клас**» базується на теорії і практиці професійного розвитку музиканта, що забезпечує процес мистецької освіти бакалаврів, формує їх професійний розвиток, що є необхідним для майбутньої музичної творчості, музично-педагогічної майстерності, виконавської культури. На сучасному етапі особливої гостроти та актуальності набуває теоретичне і практичне вивчення та осмислення оркестрової партитури як результату творчої та аналітичної роботи диригента оркестру народних інструментів.

На заняттях оркестрового класу вирішуються як навчальні, так і концертно-виконавські завдання. Керівник оркестрового класу повинен сприяти формуванню у студентів комплексу професійних навичок, а саме: вміння слухати і розуміти музичний твір, його основну тему, підголоски, варіації і т.д., виконувати оркестром в цілому або окремими оркестровими групами; виконувати свою партію, слідуючи задумам композитора і трактуванню диригента; читання оркестрової партії та орієнтуватися в ній; знати стрій інструментів оркестру, їх діапазон та транспортування; вміти працювати з окремими групами оркестру: прагнути досягнення ритмічної єдності, штрихової палітри, прийомів їх виконання, відпрацьовувати виразність твору; виховувати в собі постійну увагу та контроль: з'єднання різнофункціональних партій вчить оркестранта знаходити точну метроритмічну основу виконання та логічно включатися в виконавський процес; розвивати в собі навички ансамблевої гри у складі оркестру; розвиток гармонічного, поліфонічного та тембрового слуху, почуття ритму; вміти з легкістю застосовувати в оркестровій грі практичних навичок гри на інструменті, набутих у класі з фаху; вироблення організаторської та репетиційної роботи з оркестром, практика концертних виступів; виховання вольових якостей та ініціативи, почуття відповідальності перед колективом і творчого відношення до спільного виконавства, стимулювання розвитку емоційності, пам'яті, мислення, уяви та творчої

активності при грі в оркестрі; знання термінології.

3. Мета та завдання курсу. Зміст дисципліни полягає у ознайомленні майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами аналізу оркестрового твору, його науковим апаратом; систематизації та удосконалення знань, набутих в курсі практичного диригування оркестром народних інструментів; забезпечення методичної підготовки до викладання диригування оркестровим колективом у вищих навчальних закладах музично-педагогічної освіти; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також формуванні навичок до вивчення навчально-художнього репертуару; формуванню широкого художнього музичного кругозору майбутнього викладача; вихованні вміння самостійно мислити і критично аналізувати; визначати методи самостійної роботи студентів над навчально-методичними матеріалами спеціальних дисциплін; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань.

Вузівський курс оркестрового класу передбачає підготовку висококваліфікованого оркестранта, що володіє комплексом знань, необхідних для організації та успішного керівництва колективами народних інструментів різної кваліфікації. Виходячи із сучасного стану і розвитку оркестрового мистецтва, а також, враховуючи навчальну програму, відпрацьовану в музичних навчальних закладах, що готують музикантів-виконавців та вчителів музики, слід вважати доцільним вирішення в рамках даного курсу перерахованих завдань.

Мета вивчення дисципліни – виховання спеціаліста-професіонала, обізнаного зі специфікою колективного музикування, який знає технічно-виражальні можливості оркестрових інструментів та досконало володіє навичками гри на одному або кількох з них.

Завдання – удосконалення здобутих вмінь колективної гри на оркестрових інструментах, поглиблення розуміння специфіки та проблематики цієї галузі народно-інструментального мистецтва.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до міжособистісної взаємодії;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

– здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

– здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

– здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;

– здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

– здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

– здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

– здатність оперувати професійною термінологією;

– здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

– здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

– здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;

– здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

– демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння; інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності;

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та

концертних виступів;

- демонструвати різні методи удосконалення виконавської діяльності;
- аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
- демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);
- володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- вміти здійснювати педагогічну діяльність;
- використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті;
- демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва;
- демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу		1 курс: 360 год 2 курс: 360 год 3 курс: 300 год 4 курс: 240 год			
Вид заняття		Загальна кількість годин			
практичні заняття		1 курс: 56+60 год 2 курс: 56+60 год 3 курс: 56+52 год 4 курс: 56+34 год			
самостійна робота		1 курс: 124+120 год 2 курс: 124+120 год 3 курс: 98+94 год 4 курс: 100+50 год			
		Ознаки курсу			
Семестри 1-8-й	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Курс (рік навчання) 1-й, 2-й, 3-й, 4-й		Нормативний (цикл професійної підготовки)	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
1. Вивчення елементарних оркестрових фрагментів в оркестрових партіях.	практичне	Оркестрові партії	Читання з листа та коректура оркестрових партій (виявлення та виправлення помилок в нотному тексті) виконуваних творів		репетиція

			1 курс: 10 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		
2. Удосконалення якості звуковидобування	практичне	4, 9, 11, 16, 21	Робота над чистотою інтонування, ансамблевою злагодженістю та ритмічністю виконання, динамікою та тембровою виразністю. 1 курс: 10 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		репетиція
3. Засвоєння основних прийомів гри	практичне	1, 4, 15, 19, 23, 24	Пов'язувати звуковий результат уявного прочитання музичного твору з ігровими прийомами, необхідними для його втілення на інструменті; 1 курс: 8 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		репетиція
4. Використання основних прийомів гри на прикладах виконання вправ та нескладних п'єс	практичне	4, 6, 16, 42, 43,	Знаходити відповідні виконавські прийоми втілення певного емоційного настрою виконуваного твору; 1 курс: 6 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 8 год		До заняття, репетиція
5. Удосконалення звуковидобування на інструменті.	практичне	Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема	Виконання різноманітних вправ, гам, арпеджіо у помірному та швидкому темпах штрихом легато, а також всіма видами комбінованих та основних штрихів для кожного інструмента зокрема.		До заняття, репетиція

			Застосування набутих умінь та навичок у грі відповідних технічних фрагментів в оркестрових партіях виконуваних творів. 1 курс: 6 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 8 год		
6. Специфіка гри на інструменті. Технічні навички гри на інструменті.	практич не	Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема	Опанувати характерні елементи виконавської техніки (постійна ритмічна пульсація, неспівпадання акцентів мелодичної та ритмічної ліній). 1 курс: 10 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 8 год		До заняття, репетиц ія
7. Розподіл по групам та підготовка до оркестрового музикування.	практич не	2, 3, 4, 9, 15, 16, 20	Робота зі студентами, для яких оркестровий інструмент не є фаховим над якістю звуковидобування; робота з оркестровими групами над технічними труднощами оркестрових партій. 1 курс: 8 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		До заняття
8. Зосередження на вказівках диригента при виконанні оркестрових партій.	практич не	6, 11, 21, 27, 32, 40,48,58	Робота над чистотою інтонування, ансамблевою злагодженою та ритмічністю виконання, динамікою та тембровою виразністю. 1 курс: 8 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 6 год 4 курс: 6 год		репетиц ія

9. Якісне звуковидобування як запорука осмислення образного змісту твору.	практичне	3, 4, 5, 9, 12, 16, 25, 36, 42, 48	Робота над культурою звукоутворення (наближення до звучання оригінального тембрового варіанту твору) 1 курс: 8 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		репетиція
10. Виконання гам та арпеджіо штрихом легато.	практичне	Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема	Звернути увагу на якість туше, міру зв'язності гри та позначення в нотному записі при виконанні штриха легато 1 курс: 6 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 6 год 4 курс: 6 год		До заняття
11. Якість звуковидобування основних прийомів гри.	практичне	4, 6, 9, 15, 34, 37	У відповідності до кожного інструмента оркестру та характеру виконуваного твору – вибір штрихової палітри. 1 курс: 8 год. 2 курс: 10 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		До заняття, репетиція
12. Прийом тремоло.	практичне	Фахова методична література відповідно до кожного інструмента зокрема	Робота над якістю виконання тремоло на кожному інструменті зокрема, з урахуванням специфіки та нотного позначення. 1 курс: 8 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		До заняття, репетиція
13. Прийом деташе.	практичне	Фахова методична література	Звернути на особливості		До заняття,

	чне	відповідно до кожного інструмента зокрема	виконання спікато скрипкового; на домі. 1 курс: 10 год. 2 курс: 8 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		репетиція
14. Специфічні методи позаоркестрової гри.	практичне	2, 3, 4, 6, 9, 16, 20, 21, 23, 42, 58	Робота над удосконаленням гри партій з оркестровими групами 1 курс: 10 год. 2 курс: 10 год 3 курс: 8 год 4 курс: 6 год		До заняття

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за участь в концертних виступах оркестру на конкурсних прослуховуваннях, днях відкритих дверей інституту, державних іспитах кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва.
Вимоги до письмової роботи.	Не передбачені
Практичні заняття	Репетиції згідно розкладу та концертні виступи
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (удосконалення гри оркестрових партій виконуваних творів)

7. Політика курсу. Звертається особлива увага на відвідування студентами занять (за це здобувач освіти отримує перших 50 балів), підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, уміння застосовувати теоретичні та практичні знання, здобуті на заняттях з фаху та диригування у розв'язанні практичних завдань під час проведення репетицій оркестру, залучення студентів до активної участі у концертних виступах колективу.

8. Рекомендована література

1. Богонос П.Л. Дидактичні основи колективного народно-інструментального музикування підлітків у процесі аматорської діяльності: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К., 1994. 200 с.
2. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С.О. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 328 с.
3. Вівчарук І. М. Концертно-виконавська практика: навчально-методичні рекомендації. Луцьк, 2013. 76 с.
4. Вівчарук І. М. Робота з оркестром у системі професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва: стаття. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 3. С. 112–118.
5. Вівчарук І. М. Специфіка спільного виконавства в камерному оркестрі: навчально-методичний посібник. Луцьк, 2012. 84 с.
6. Вівчарук І. М., Вівчарук М. М. Партитура симфонічного оркестру: навчально-методичний посібник. Луцьк, 2014. 120 с.
7. Воеводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 . Теорія та методика навчання музики і музичного виховання. К., 2007. 19 с.
8. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна

- школа): підручник. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 420 с.
9. Дейнега В. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2002. Вип. 22. Кн. 8. С. 119–129.
 10. Калабська В. С. Методичні засади організації оркестрового класу у вищій школі мистецького профілю: стаття. Проблеми мистецької освіти. 2018. № 2. С. 45–51.
 11. Калабська В. С. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. Умань: 2013. 146 с.
 12. Панасюк М. С. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару: навчально-методичний посібник. Рівне, 2016. 110 с.
 13. Панасюк М. С. Формування навичок ансамблевої гри студентів у процесі оркестрового класу: стаття. Наукові записки РДГУ. Серія: Педагогічні науки. 2017. Вип. 15. С. 89–94.
 14. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2009. 184 с.
 15. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.1. 122 с.
 16. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.2. 72 с.
 17. Стельмашук З. М. Діяльність аматорських народно-інструментальних колективів Тернопільщини кінця XX – початку XXI століття // Народні інструментальне мистецтво на зламі XX–XXI століть: збірник матеріалів VI-ї міжнародної науково-практичної конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 07.12.2012, м. Дрогобич) / [редактори-упорядники А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич: Посвіт, 2012. С. 109–113.
 18. Федоришин В.І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2006. 18 с.
 19. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків : Держ. вид-во України, 2002. 288 с.
 20. Цибенко В. В. Оркестровий клас та диригентська практика: навчально-методичні рекомендації для студентів мистецьких факультетів. К., 2005. 98 с.
 21. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. К.: Техніка, 2003. 264 с.
 22. Чорний М. Б., Кучер П. С. Диригування як засіб розкриття художнього змісту твору: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2011. 102 с.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Оркестровий клас
Викладач	Єднак С.Б.
Контактний телефон викладача	0667029891
Е-mail викладача	stepan.yednak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна, заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	загальна кількість годин –1260 год., 42 кредити з них: для очної форми навчання – практичних - 430, самостійна робота – 830; для заочної форми навчання – аудиторних – 120; самостійна робота – 1140.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	80 год.
2. Анотація до курсу	
<p>У навчанні і вихованні майбутніх виконавців і педагогів спеціальним класам належить особливо важлива роль. Найважливішою задачею педагога є виховання в студентів розуміння основної мети – навчитися правдиво розкривати художній задум виконуваних творів і засобами музично-виконавської майстерності доносити його до слухачів. Тому робота в оркестровому класі спрямована головним чином на усвідомлення і творче втілення студентом змісту, форми, стилю виконуваних творів і на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності.</p> <p>Плідність цієї роботи значною мірою обумовлюється розвитком творчої ініціативи і самостійності студента. Постійне стимулювання творчої ініціативи студента, виховання в нього навичок оркестрового виконання є однією з головних задач музичного виховання.</p> <p>Прагнучи до найбільш досконалого виконання, усіяко розвиваючи віртуозну техніку, роз'яснюючи шляхи і методи оволодіння прийомами гри в колективі, потрібно виховувати в той же час правильне розуміння музично-виконавської техніки, що є лише засобом утілення художньо-виконавських задумів. Особливе місце повинна займати робота над оволодінням навичок оркестрового виконання. Виховання художньої і технічної сторін музично-виконавської майстерності варто здійснювати в їхній нерозривній єдності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Професійна підготовка студента до вимог праці у професійному колективі, всебічне вивчення вищих мистецьких навчальних закладів історії і теорії оркестрового виконавства; визначити пріоритетні напрямки практичної діяльності майбутніх спеціалістів; розвиток художнього кругозору студентів і їх здатності орієнтуватися в різноманітних стилях і напрямках в галузі оркестрового виконавства, педагогіки і творчості;</p>	

готувати студента до організації та здійснення оркестрової діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до міжособистісної взаємодії;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

– здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

– здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

– здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;

– здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

– здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

– здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

– здатність оперувати професійною термінологією;

– здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

– здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

– здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;

– здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

– демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння; інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності;

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів;

– демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;

– аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

– відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;

– демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;

– демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);

– володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;

– володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

- вміти здійснювати педагогічну діяльність;
- використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті;
- демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва;
- демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні заняття	загальна кількість годин - 900, з них: для очної форми навчання - аудиторних-345, для заочної форми навчання – аудиторних – 120;
самостійна робота	для очної форми навчання - самостійна робота-555; для заочної форми навчання - самостійна робота –780.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-8	025Музичне мистецтво	1-4 курси	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінок	Термін виконання
І курс 1 семестр. Змістовий модуль 1. Організація оркестрового колективу. Тема 1. Організація	практичне	1,9, репертуарні збірники	6		1-2 тижень

оркестрового колективу, розігрування.					
Вибір програми оркестрового класу.	самостійна робота	1,9, репертуарні збірники	15	5	
Тема 2. Формування навичок ансамблевого та оркестрового виконання.	практичне	4-7, 9	12		3-6 тиждень
Робота над розвитком виконавських можливостей даних. Виконання оркестрових партій. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	7 тиждень
Тема 3. Виконання гам. Виконання інтервалів.	практичне	4-7,9, 13,14	12		7-10 тиждень
Робота над розвитком оркестрових навичок.	самостійна робота	репертуар	20	10	7-10 тиждень
Тема 4. Попередня настройка оркестру. Настройка оркестру. Акордово-гармонічна настройка оркестру.	практичне	4-7,9, 13,14	15		111111-15 тиждень
Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота	репертуар	20	1010	14 тиждень
2 семестр. Змістовий модуль 2. Штрихи. Тема 5. Основні види штрихів.	практичне	4-7	9		1-3 тиждень
Робота над оркестровими творами програми.	самостійна робота	репертуар		1010	

Тема 6. Виконання в штрихах гам, арпеджіо, вправ.	практичне	4-7,9, 13,14	12		4-7 тиждень
Робота над оркестровими творами програми. Здача оркестрових партій.	самостійна робота	репертуар		1010	7 тиждень
Тема 7. Артикуляція.	практичне	4-7,9, 13,14	15		8-12 тиждень
Робота над оркестровими творами програми.	самостійна робота	репертуар		1010	
Тема 8. Використання прийомів видобування звуку, які входять в поняття «артикуляція».	практичне	4-7,9, 13,14	12		13-16 тиждень
Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота	репертуар		1010	14 тиждень
залік				25	15 тиждень
Всього за I курс:			аудиторних - 93, самостійна робота - 240		
II курс 3 семестр Змістовний модуль 3. Динаміка. Тема 1. Основні поняття про динаміку. Її види.	практичне	1,2,4-7,9, 13,14	12		1-4 тиждень
Виконання фрагментів музичних творів.	самостійна робота	репертуар	15	5	
Тема 2. Шкала динамічних градацій.	практичне	4-7,9, 13,14	12		5-8 тиждень
Виконання фрагментів музичних творів.	самостійна робота	репертуар	20	10	7 тиждень

Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.					
Тема3. Динамічні відтінки.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		9-12 тиждень
Робота над розвитком оркестрово-ансамблевих навичок.	самостійна робота	репертуар	20	10	
Тема4. Динамічний баланс оркестрових груп.	практичне	4-7,9,13,14,15	9		13-15
Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота	репертуар	20	10	14 тиждень
4 семестр. Змістовний модуль 4. Мелодія. Тема 5. Організація мелодії.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		1-4 тиждень
Робота над оркестровими творами.	самостійна робота	репертуар	15	10	
Тема 6. Фразування..	практичне	1,2,4-7,9,13,14	15		5-9 тиждень
Робота над оркестровими творами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	7 тиждень
Тема7. Фраза. Речення. Субмотив. Мотив.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	9		10-12 тиждень
Робота над хоровими творами.	самостійна робота	репертуар	20	10	
Тема 8. Типи кульмінацій.	практичне	1,2,4-7,9,	12		13-16 тиждень

Закінчення.		13,14			
Робота над розвитком оркестрово-ансамблевих навичок. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота	репертуар	20	10	14 тиждень
Залік				25	16 тиждень
Всього за II курс			аудиторних - 93, самостійна робота - 240		
III курс. 5 семестр. Змістовний модуль 5.Робота над культурою звуку та оркестровими навичками. Тема1.Практичне освоєння типів дихання у швидкому й повільному темпі.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	6		1-2 тиждень
Робота над оркестровими ворами.	самостійна робота		15	5	
Тема2.Способи синтаксичного розподілу та поєднання. Метро-ритмічна основа.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		3-6 тиждень
Робота над оркестровими ворами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	7 тиждень
Тема 3 Робота над тембровими	практичне	1,2,4-7,9,	15		7-11 тиждень

характеристикам в творах різних стилів.		13,14			
Робота над оркестровими ворами.	самостійна робота		20	10	
Тема 4. Фон. Баланс. Рельєф. Контрасність.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		12-15 тиждень
Робота над оркестровими ворами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	14 тиждень
6 семестр. Змістовний модуль 6 Фактура. Тема 5. Типи фактури (поліфонічна, гомофонічна, акордова, монодична).	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		1-4 тиждень
Робота над оркестровими ворами.	самостійна робота		15	10	
Тема 6. Унісонні подвоєння.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	12		5-8 тиждень
Робота над оркестровими ворами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		15	10	7 тиждень
Тема 7. Тембровий колорит.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	9		9-11 тиждень
Робота над оркестровими ворами.	самостійна робота		15	10	
Тема 8. Ансамблеві співвідношення інструментів.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	9		12-14 тиждень

Робота над оркестровими ворами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	14 тиждень
Залік				25	14 тиждень
Всього за III курс			аудиторних - 87, самостійна робота - 230		
IV курс 7 семестр Змістовий модуль 7. Гармонія і фонізм Тема 1 Гармонія.	практичне	1,2,4-7,9, 13,14	12		1-4 тиждень
Робота над оркестровими творами.	самостійна робота		15	5	
Тема2. Досягнення конкретного і чіткого звучання оркестрових груп.	практичне	1,2,4-7,9, 13,14	12		5-8 тиждень
Робота над оркестровими творами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми..	самостійна робота		20	10	7 тиждень
Тема3 Гармонічне співвідношення оркестрових груп.	практичне	1,2,4-7,9, 13,14	12		9-12 тиждень
Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	
Тема4 Оркестрове «Тутті».	практичне	1,2,4-7,9, 13,14,15	9		13-15

Робота над оркестровими творами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		20	10	14 тиждень
8 семестр. Змістовний модуль 8. Створення єдності форми та художнього образу при виконанні оркестрових творів. Тема 5. Володіння прийомами відтворення зміни темпів, агогіки, різних штрихів, динамічних показників.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	6		1-2 тиждень
Робота над оркестровими творами.	самостійна робота		10	10	
Тема 6. Максимальна узгодженість музично-виконавських засобів виразності, їх виправдане співвідношення та єдність в процесі гри.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	9		3-5 тиждень
Робота над оркестровими творами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		10	10	4 тиждень
Тема 7. Виховання відчуття єдності форми твору. Досягнення єдиного розуміння та втілення емоційно-образного змісту	практичне	1,2,4-7,9,13,14	9		6-8 тиждень

музики.					
Робота над оркестровими митворами.	самостійна робота		10	10	
Тема 8. Чистота інтонування, синхронність та збалансованість звучання, метроритм, динаміка, виразність фразування, артикуляції та штрихів, виконавське дихання, прояв рельєфу та фону.	практичне	1,2,4-7,9,13,14	3		9 тиждень
Робота над оркестровими митворами. Контроль самостійної роботи. Здача оркестрових партій творів програми.	самостійна робота		10	10	9 тиждень
Всього за IV курс			аудиторних - 72, самостійна робота - 205		
Всього			аудиторних - 345, самостійна робота - 915		
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Поточна система оцінювання потемах курсу: 1 бал - незнання оркестрових партій, неповна, малозмістовна, відсутня або неправильна відповідь на теоретичні питання курсу, відповіді на питання не висвітлюють зміст поставлених				

питань.

2 бали – виконання оркестрових партій творів виконано на низькому професійному рівні; відтворення нотного тексту з грубими помилками; незнання програми напам'ять; слабка музична ерудиція, відсутність артистично-сценічної культури; відповіді на теоретичні питання неповні, малозмістовні, не висвітлюють зміст поставлених питань.

3 бали – знання програмного матеріалу відповідає вимогам; неналежний художній рівень виконуваних творів, допущення текстових помилок (темп, метро ритм, штрихи, поверхове відтворення стильових особливостей творів); відсутність емоційної виразності; неартистичне, художньо та технічно недосконале виконання оркестрових партій творів; відповіді на питання неточні, не висвітлюють повною мірою зміст поставлених питань.

4 бали - знання та вміння відповідає вимогам; виконання оркестрових партій програми з окремими помилками (в нотному тексті, ритмі, темпі, динаміці, нюансуванні); виконання програми напам'ять; виразне, інтонаційно чисте виконання програмового матеріалу, але допущення ряду помилок, добре розвинутий слух і почуття ритму; недостатність музичної ерудиції, що проявляється у неточному стилістичному виконанні; інтонування з окремими помилками, належна артистично-сценічна культура.

5 балів – знання хорових партій програми відповідає вимогам; вільне володіння виконавською технікою; глибоке проникнення в авторський задум з переконливою інтерпретацією творів; артистичність виконання та емоційна виразність; безпомилкове виконання програми; повна, змістовна відповідь з характеристикою музично- теоретичних, оркестрово-ансамблевих та стильових особливостей творів; глибоке висвітлювання змісту поставлених питань.

	Контроль самостійної роботи та успішна здача оркестрових партій творів програми оцінюється впродовж семестру. Залік -25 балів
Практичні заняття	На практичних заняттях студенти вивчають оркестрові твори, працюють над вдосконаленням оркестрово-ансамблевої техніки, розвивають та формують свої виконавські задатки, професійну майстерність, вчаться працювати в оркестрі та працювати з оркестром.
Умови допуску до підсумкового контролю	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: здача оркестрових партій програми, участь у концертах. Підсумковий контроль проводиться як результат вивчення навчального курсу та передбачає залік в 2,4,6 семестрах, виступ на державному екзамені.

7. Політика курсу

В циклі спеціальних дисциплін основною ціллю оркестрового класу є підготовка студентів до роботи в якості артистів оркестру, що володіють фахом на високому професійному рівні. Вирішування творчих задач, що виникають в процесі репетицій, зумовлює необхідність проведення занять з оркестром у визначеній організаційно-методичній послідовності. Ця послідовність складається з ряду стадій репетиційного процесу. В її основі лежать головні дидактичні та методичні принципи: слідування від простого до складного, від власного до загального. Дотримання цих принципів визначається у вмінні керівника визначити ступінь складності твору що вивчається, правильні шляхи його послідовного засвоєння. В зв'язку з цим виникає необхідність правильного використання цих форм роботи з оркестром – індивідуальної, групової і загально-оркестрової в їх розумному співвідношенні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків по предмету:

знати:

- основи свідомого і професійно-художнього виконання творів;
- специфіку роботи в колективах;
- методику роботи з колективом;
- репертуар;

- науково-теоретичну літературу;
- рівень сучасної науково-теоретичної бази оркестрового виконавства.

вміти:

- працювати в професійному колективі;
- розвивати виконавські здібності;
- працювати над вправами;
- здійснювати формотворчий та виконавський аналіз творів;
- читати нотний матеріал, вконуючи штрихові, темпові та динамічні відтінки;
- об'єднувати індивідуальну манеру виконання для досягнення монолітності звучання.

Поведінка в аудиторії повинна відповідати правилам поведінки студентів у навчальному закладі. Студент має відвідувати практичні заняття, активно працювати, старанно готуватися до них, самостійно вивчати теоретичні питання по курсу, оркестрові партії творів програми, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню.

Рекомендовані твори

1. Д.Россіні увертюра до опери «Севільський церюльник».
2. В.А.Моцарт симфонія №40.
3. В.А.Моцарт увертюра до опери «Дон Жуан».
4. В.А.Моцарт концерт для фортепіано ре-мінор.
5. Л.В.Бетховен увертюра «Егмонт».
6. Л.В.Бетховен симфонія №1.
7. Л.В.Бетховен увертюра до балету «Творіння Прометей».
8. М.М.Скорик «Мелодія».
9. К.Ф.Данькевич увертюра до опери «Назар Стодоля».
10. М.В.Лисенко «Юнацька симфонія».
11. Д.Верді інтродукція до опери «Травіата».
12. Д.Верді інтродукція до опери «Ріголетто».
13. М.Вербицький державний Гімн України.
14. М.В.Лисенко «Боже, Великий єдиний» .
15. А.Антонюк марш «Слава Україні».
16. Б. Сапелюк марш «Калина пам'яті».
17. М. Гайворонський «Коли ми вмирали».
18. Р. Планкет увертюра до опери «Корневільські колокола».
19. Ф. Шуберт «Незакінчена симфонія».
20. Й. Брамс симфонія №3 (Зч.).
21. Т. Альбіноні «Адажіо».
22. В. Матвійчук «Ватра».
23. Л. Денца «Фуникули Фуникуля».
24. В. Лисенко «Червона рута».
25. Д. Юнг Лі «Центр Іто».

Література

1. Малахова М. О. Диригування (оркестрове): навчально-методичні матеріали для студентів спеціальності «Музичне мистецтво». Київ, 2021. 48 с.
2. Савченко Ю. О. Диригування: навчально-методичні матеріали для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2019. 52 с.
3. Симеонова Ю. Ключові складові творчого методу оперно-симфонічного та хорового диригента: стаття. Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. Львів, 2023. С. 45–56.
4. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Диригування (симфонічне): робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти. Київ, 2019. 48 с.
5. Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка. Диригування симфонічне: навчально-методичний комплекс дисципліни. Львів, 2019. 64 с.
6. Київський університет імені Бориса Грінченка. Оркестрове диригування та читання партитур: навчально-методичні матеріали. Київ, 2020. 55 с.
7. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Оперно-симфонічне диригування: освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти. Київ, 2018. 72 с.
8. Мирошниченко М. С. Роль оркестрового диригування у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва: стаття. Харків, 2024. С. 82–85.
9. Шумська Л., Шумський М. Професійно-компетентнісна парадигма вищої диригентської освіти: стаття. Мистецтвознавство України. Київ, 2025. № 3. С. 15–24.
10. Степаненко І. Педагогічні аспекти підготовки диригента симфонічного оркестру: стаття. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2020. Т. 12. С. 23–31.